

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De rebus sperandis, & descriptione beatitudinis. De 12. quibus cognosci potest magnitudo futuræ gloriæ. De 12. fructibus ligni vitæ, de multiplici materia gaudij futuri, de differentia futuri gaudij ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

aliquis captus est à diabolo: nō tantū eum demones persequuntur, quantum quum euaserit. David: Domine, quid multiplicati sunt, qui tribulāt me? Gre. Illos pulsare negligit, quos iure quieto possidere se sentit. Præterea quod videtur esse impugnationis, potius est defensio: vt pater in Paulo, in quo impugnationis castitatis erat defensio humilitatis. 2. Cor. 12. Ne magnitudo reuelationū extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ. Tertium est, frequēs casus, vel recidiuatio. Sed fatū est credere infirmitatem humanā plus posse cadēdo, quā Dei virtutē releuādo. Frequēs casus quum ad humilitatē valeat: quodāmodo facit, vt homo ad fortitudinē accedat. Humilitas enim triūphare facit, sicut superbia facit corruere. Vnde Ber. super Cant. Superbia siue iam existens: siue nondū, semper erit causa subtractæ gratiæ. Nūquid qui humilibus dat gratiā, humili aufert datā? Humilitas Deo dat gloriam: & ideo per cōsequens super eū ponit pugnam. Etisdē enim est gloria victoriæ, & pondus pugnæ. Superbus præsumit, ideo cadit, humilis in Deo cōfidit, ideo vincit. Peccatus præ ceteris cecidit, qui præ ceteris præsumpsit. Quartū est nimia tristitia. Prou 15. in mœrore animi deicietur spiritus. Deicietur, inquā, in profundū desperationis. Eccl. 14. Felix qui non habuit animi tristitiam, & nō excidit à spe sua. Ideo nō est continue habenda memoria peccatorū: nec continue cogitanda Dei iustitia: imò quandoq; respirandū est in Dei misericordia. Gre. Cōsiderantes quōd Deus pius sit, peccata vestra nolite negligere. Considerantes quōd iustus sit, nolite desperare. Idem: Oportet etiā de Dei semper nos miseratione cōsidere, & de nostra infirmitate formidare. Isidorus: Benignus est Deus, & seuerus tantū benignus esset, eius benignitatem contēneremus: si tantum seuerus, desperaremus. Et notandū quōd ea quæ dāt occasionē desperationi, aduersantur spei: quæ verō spē adiuuant, de quibus dictum est prius, remedia sunt cōtra desperationem.

De rebus sperandis, & descriptione beatitudinis. De 12. quibus cognosci potest magnitudo futuræ gloriæ. De 12. fructibus ligni vite. De multiplici materia gaudij futuri, de differentia futuri gaudij ad præsens, & de 12. cognitionibus intellectus per 12. stellas quæ sunt in corona sponsæ.

CAP. V.

Vnc dicendū de rebus sperandis, quæ sunt gloria animæ, & gloria corporis. De quibus Esa. 61. In terra sua duplicia possidebūt. Et Prou. vlti. Omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus. Hæ sunt duæ stolæ: quarum vnā iā habent sancti, & alteram expectāt. Apoc. 6. Datz sunt illis singulæ albæ stolæ, &

dictum est illis, vt requiescerent adhuc tempus modicū, donec compleantur cōserui eorū. In his duabus stolis beatitudo attribuitur. Beatitudo verò est, vt ait Boët. status omnī bonorū congregacione perfectus. Idem: perfecta felicitas est, quicquid velle adesse, & omne quod nolis abesse. Aug. in lib. de moribus ecclesie: Beata vita est, quum id quod est hominibus optimū, & amatur & habetur. Item Aug. in Enchiridio: Ille beatus est: qui omnia quæ vult habet: nec aliquid vult quod non decet.

¶ *D. xij. que valere possunt ad cognoscēdū magnitudinē future gloriæ.*
 Duodecim sunt quibus cognoscitur, quā magna erit gloria fidelium, licet hic humiles sint & abiecti. ¶ Primum hoc, quod Deus ita chare vendit gloriam istam etiam amicis suis. Petrus emit eam martyrio crucis. Paulus amputatione capitis. Et verisimile est, quod ipse nō deceperit eos, cū sit amicus fidelissimus: imò quod plus est, ipsemet emit gloriam istam charissimè amicis suis, scilicet crucis ignominia. Vnde verisimile est ineffabiliter magnā esse gloriam illam quā Christus ita ignominia emit. Secundum est gloria pulchritudinis, quam videmus in inferioribus creaturis, quā domino placet decorare eas. Liliū in hyeme vile apparet, & quasi nullius pulchritudinis. in æstate verò cū domino placet decorare illud, mirabilis est pulchritudinis. Idē videmus in pratis. Matt. 6. Considerate haec agri quomodo crescunt. Et subditur: Dico autem vobis, quoniam niam nec Salomō in omni gloria sua coopertus est sicut vestis ex istis. Et post: Si fœnum agri quod hodie est, & cras in fornacem mittitur. Deus sic vestit, quāto magis vos modicæ fidelitatis est, gloria pulchritudinis. quā videmus in his quæ sapientia artificū sunt. Videmus enim, quod ex lignis, & lapidibus metallis, quæ quādo de terra sumuntur, parvam habent pulchritudinem, sunt opéra miræ pulchritudinis: vt patet in gloria Salomonis. 3. Reg. 10. Videns regina Saba omnem sapientiam Salomonis, & domum quam edificauerat, &c. non habebat spiritum. Quam ergo gloriam habebūt amici Dei: cum Deus querit eos decorare, secundum magnitudinem sapientiarum. Quartò, potest apparere magnitudo istius gloriæ ex verbis scripturarum, quibus Deus reuelavit eam: vt est illud Esa. 64. Qui non vidit, Deus absque te, quæ preparasti expectantibus. 1. Corin. 2. Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in corde hominis ascendit quæ preparavit Deus his qui diligunt eū. Et Rom. Non sunt condignæ passionibus huius temporis ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis. Et 1. Corin. 4. Id quod in presentibus

momentaneum, & leue tribulationis, supra modum in sublimitate eternæ gloriæ pondus operabitur in nobis. Genes. 15. Ego sum merces tua magna nimis Exo. 33. ait Moyses ad dominum; Ostende mihi gloriâ tuam. Qui respōdit ei, Ostendā tibi omne bonum. Prouerb. 11. Desiderium iustorum omne bonū. Dauid; Nimis honorati sunt amici tui Deus. ¶ Quinto potest apparere magnitudo gloriæ, per hoc quod legitur Matt. 17. in transfiguratione domini factum, quod resplēdit facies eius sicut sol, & vestimenta eius facta sunt alba sicut nix. Voluit enim ibi dominus ostendere gloriā quā habitura sunt corpora nostra in resurrectione. ¶ Sexto honor quē contulit Christus cruci quæ ei seruauit. Aug. super Psal. Crux de pœntis latronū trāsuiit ad frontes imperatorum. Quid faciet Deus fidelibus suis, qui tantum honorē contulit tormētis suis? Ambr. super Beati immaculati: Si opprobrium tuū gloria est, domine Iesu, quāta est gloria tua? Tūc igitur participatione gloriæ quid erimus, cuius sumus opprobrio gloriosi? ¶ Septimo honor quo Christus honorat sanctos suos modō in terris. Maior enim reuerētia exhibetur pulueribus vel ossibus sanctorum, vel etiam panniculis quibus induti fuerūt, quā exhibetur maximis principibus huius mundi. Vnde verisimile est quod multū sit eos honoraturus in cælis qui facit eos tātum honorari in terris. ¶ Octauo, per hoc quod gloria eorum erit similis gloriæ Dei. Iuxta illud 1. Ioan. 4. Filij Dei sumus, sed nondū apparet quid erimus: sed quum apparuerit, scimus quoniā similes ei erimus: Verisimile est quod creatura illa quæ in naturalibus similis Deo extitit, & operādo dominū imitata est, multum debeat decorari, quum Deo in gloria assimilabit. Rom. 8. Quos prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui. ¶ Nonō, locus in quo Christi benignitas vult eos esse. Ioan. 12. Vbi ego sum, illic & minister meus erit. Et eiusdem 17. Pater, quos dedisti mihi, volo ut vbi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatē meam. Luc. 22. Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnū, ut edatis & bibaris super mensam meā. ¶ Decimo, quod regnū habebunt. Matt. 25. Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, &c. Apoc. 22. Et regnabit in secula seculorum. ¶ Undecimo, coronæ pretiositas. In Psal. Posuisti in capite eius coronā de lapide pretioso. Lapis iste pretiosus, Deus est. Hæc est illa pretiosa margarita, quam qui inuenit, vedit omnia quæ habet, & emit eam. Matt. 13. circa coronā istam non solū attende lapidis valorē, sed & splendorē. Est enim splendor gloriæ. Heb. 1. Qui quum sit splendor gloriæ.

oculus visu, nec auris auditu. Eccle. 1. Sed tunc in bonis implebitur desiderium tuum. In Psal. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Esa. 49. Non esument, neq; sitiēt amplius. Greg. Satiati desiderabimus, ne satietas generet fastidiū: & desiderantes satiabimur, ne cum anxietate sit desiderium. ¶ Quartū est libertas, ad quā faciūt corporis agilitas & subtilitas. ¶ Corpus enim nō detinebitur vel propria gravitate, vel alterius corpori oppositione. Aug. in lib. de ciuit. Dei. xxij. Vbi solet spiritus. bi erit protinus & corpus. ¶ Quintū est pulchritudo absq; defectu. Pulchritudo corporis consistit in claritate, & situ debito, & figura membrorū. Sap. 3. Fulgebunt iusti. Matt. Tunc iusti fulgebunt, sicut sol in regno Patris mei. Philip. 3. Saluatore expectamus dominū nostrū Iesum Christū, qui reformabit corpus humilitatis nostræ cōfiguratum corpori claritatis suæ. ¶ Sextū est impassibilitas, ad quam immortalitas, pertinet, Esa. 49. Nō cadet super eos sol, neq; vllus æstus. Esa. 25. Præcipitabit mortē in sempiternum. ¶ Septimū abūdantia sine indigentia. Deut. 8. Retū omnīū abundantiā perfrueris. Indic. 18. Tradet vobis Deus locū in quo nullius rei est penuria. Grego. Nihil exterius quod appetatur: nihil interius quod fastidiatur. ¶ Octauū est pax absq; perturbatione. ¶ Nonum securitas sine timore. Esa. 32. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis: in tabernaculis fiducię, & in requie opulenta. Psal. Qui posuit fines tuos pacē. ¶ Decimū est cognitio absq; ignoratiā. 1. Cor. 13. Videmus nunc per speculū in æni-gmate: tunc autē facie ad faciē. Nūc cognosco ex parte, tūc autē cognosceā sicut & cognitus sum. ¶ Undecimū gloria absq; ignominia. Coloss. 3. Quum Christus apparuerit vita vestra, tūc & vos apparebitis cū ipso in gloria. ¶ Duodecimū est gaudium sine tristitia. Apoc. 7. Absterget Deus omnem lachryma ab oculis eorum. Item Esa. 25. Auferet dominus Deus omnem lacrymam ab omni facie, & opprobriū populi sui. Item Esa. 65. Oblitiōni enim traditæ sunt angustię priores. Et eiusdem lib. Letitiā sempiterna super capita eorum: gaudium & latitiā obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus. Matt. 25. Intra in gaudiū domini tui. In verbo intrandi innuitur magnitudo gaudij, quod hominem vndique cinger. Ioan. 16. Iterum videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.

¶ Quod gaudium electorum proveniet quasi à sex partibus. Et notandū q̄ gaudiū electorū proveniet quasi à sex partibus. Primo à Beata Trinitate. Secūdo à loci amenitate. Tertio à iu-
stā societate. Quarto à corporis glorificatione. Quinto, ab in-

ferno. Sexto, à mūdo. De primo legitur Esa. 33. Regem in decore suo videbunt. Eccl. 11. Dulce lumen, & delectabile est oculis videre solem. In visione regis triplex gaudium erit eis. Primum erit in videndo faciem diuinam, quod erit summum gaudium. Aug. Si mali possent, mallent Deum in inferno videre, & in paradiso, quā extra pœnas Deū nō videre. Chryso. Ego multo gratius res quā gehenna est dico cruciatus remoueri, & abiici ab illa gloria: nec puto ita acerba esse gehēne incēdia, vt sunt illa quebus torquetur is qui arceretur à conspectibus Dei. Bernar. Recorra illud est verū, & solū gaudiū, q̄ non de creatura, sed de creatore concipitur, & quod quum possederis, nemo toller à te: cōparata omnis aliunde incunditas mœror est, omnis suauitatis dolor est, oē dulce amarū, omne decorū fœdū: omne postremo quodcūq; aliud delectare possit molestū, quā Dei bonitas in infinitū excedat omnē bonitatē creatā. Delectatio quę erit in perceptione immediata illius bonitatis, in infinitū melior erit quā in perceptione creatę bonitatis. In Psal. Faciē tuā domine requirā. Io. 17. Hęc est vita æterna, vt cognoscant te solū verū Deū, & quē misisti Iesum Christum. Et in Psal. illo: Qui regis illud triplicatur illud, Ostende faciē tuā. & salui erimus. Et super illud Psal. Ostendam illi salutare meū, dicit Glo. Hęc visio tota merces: visio qua Deus videtur faciē ad faciē, tertiuū est. Et iste paradysus (si dici potest) paradysorū: vt dicit glo. super 2. Corinth. 12. Ibi beata vita in fonte viuo bibitur, & aliquid aspergitur huic humanę vitę. Dauid: Sitiuit anima mea ad Deum fontē viuū. Omnes delicia que sunt in mūdo minimę guttę sunt, quę à fonte illo fluxerūt. Vt inimicis qui guttas illas in terra lingunt, fonte suauitatis cōtempserunt. Dereliquerunt me fontem aquę viuę. Minus sunt omnes delicia que fuerunt in mundo, & erunt, vsque in diem iudicij respectu illius suauitatis, quā sit vna gutta aquę respectu totius maris: cūm tanta inueniatur delectatio in porticūla creaturę, quanta inueniatur in ipso creatore? Frater Guido Cuthus. Si diuinę bonitatis vestigiorum vestigia tantum habet suauitatis, quid habet ipse fons suauitatis Deus? August. 4. confes. Plus delectant, quā singula, si sentiri possent omnia, sed longe his melior qui fecit omnia. Secundum gaudium erit in videndo humanitatē Christi. Bern. Plenum prorsus omnium suauitatis dulcedine videre hominē hominis conditorē. Tertiuū gaudiū erit in consideratione vnionis humanę nature ad diuinam. Mirabile enim gaudium erit electis, quū agnoscant, &

frater eorū secundū carnē verē Deus est. Magnitudo hui⁹ gaudij potest perpēdi ex gaudio, quod solēt habere parentes cū filiis eorū sūt episcopi vel archiepiscopi. Tāta erit vnitas capitis, & membrorū, quod mēbra honorē sui capitis suū reputabūt: sicut caput hominis bona vel mala mēbris suis illata sua reputat.

Quod electis proueniet triplex gaudium ab amonitate loci.

Item à loci amonitate triplex gaudiū electis proueniet. Primò à claritate loci. Tob. 13. Beatus ero, si fuerint reliquie seminis mei ad videndā claritatem Ierusal. Apoc. 22. Nox vltā non erit. Et secundū Philosophum, ante corpus in quo est diuersitas luminis, est aliud supra, in quo est vniformitas luminis p totū. Illud corpus est cælū empyreū, in quo est lumē continuum. Secundò à loci puritate. Apocaly. 21. Non intrabit in eam aliquid coinquinatū, aut abominationem faciēs. Tertiò à loci latitudine. Baruch 3. O Israhel, quam magna est domus Dei, & ingens locus possessionis eius? Seneca: Ab vltimis litoribus Hispaniē vsq; ad Indos paucissimorū dierū spatū iacet, si nauē ferat vterus: at celestis illa regio per xxx. annos velocissimo syderi viā pręstat.

Quod electis proueniet triplex gaudiū ex societate aliorū saluatorū.

Item ex societate proueniet triplex gaudium. Primò ex multitudine. Apocal. 7. Vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat. Secūdo ex nobilitate illius societatis in qua erit beata virgo, & angeli, & sancti, & sancta, qui omnes reges, & reginae erunt. Vnde filius Dei dicitur venisse de regalibus sedibus. Sapien. 18. Plus deberent homines laborare solum vt possent esse vna die cum beata Virgine, quam multi laborent pro æterna gloria. Hiero. ad Eustochium, egredere quaso paulisper de carcere, & papillione corporis, vt in ostio stans videas gloriam Dei petransire: præsentis laboris ante oculos tuos pingē mercedem, quam nec oculus vidit, &c. Qualis erit illa dies, cum tibi Maria mater Domini choris occurrēt comitata virginis, cum post rubrum mare submerso cū suo exercitu Pharaone, tympanum tenens præcinet responsuris, Cantemus Domino: gloriose enim honorificatus est, &c. Tertiò de amicabilitate societatis illius. Tanta enim charitas inter eos, quod gaudia aliorum sua reputabunt. Esa. 31. Dixit Dominus cuius ignis in Sion, & caminus eius in Ierusalem. Propter magnam charitatem hereditas illa omnibus vna est, singulis tota, iuxta verbum Greg.

Quod electis proueniet quadruplex gaudium ex corpore glorificato.

Item electis à corpore glorificato quadruplex proueniet

gaudium. Primum, à corporis pulchritudine. Secundum, ab eius subtilitate. Tertium, ab eius agilitate. Quartum, ab eius impassibilitate. Primum erit in corpore respectu eius quod erit iuxta se: vt scilicet alia corpora glorificata in aspectu eius delectentur. Secundum respectu eius quod erit infra se: vt scilicet corpora inferiora corpori glorificato cedant. Tertium, respectu eius quod erit supra se, vt ad spiritum suum perfectam possit habere obedientiam. Quartum, ad id quod erit contra se, ne ab aliquo possit lædi.

¶ *Quòd electis proueniet triplex gaudium ab inferno.*

Item ab inferno triplex gaudium electis proueniet. Primum ex hoc quòd infernū euaserūt. Secūdo, ex hoc q̄ hostes eorum cruciabūtur ibi. Psal. Lætabitur iustus cūm uiderit vindictam. Tertio, ex hoc quòd peccatū quod maxime nocuit hominibus clausum erit in inferno. Post diē iudicij erit in inferno peccatū quasi in proprio loco: non enim poterit remanere neque in celo, neque in terra, quin ad vltimū descendat in infernum.

¶ *Quòd à mundo proueniet electis triplex gaudium.*

Item à mundo proueniet electis triplex gaudium. Primum ex hoc quòd à pœnali miseria huius exilij liberati erūt. Betan. Transire de morte ad vitam, vita gaudiū duplicat. Verissimum est q̄ multū gaudeat de hac liberatione qui dicebat: Heu mihi quia incolatus meus prolōgatus est. Secūdo, de hoc q̄ à naufragio liberati erūt. Si naufragi qui de mari exierūt tantū gaudēt: verissimile est q̄ multū gaudeant qui tot naufragia p̄tulerūt à mari huius mūdi periculossimo euaserūt. Ber. Periculū p̄tulerūt transeuntū raritas & pereuntū multitudo. In mari Malia de quatuor nauibus vix vna ad portū salutis peruenit. Tertio, ex hoc q̄ quū ipsi tāta infirmitatis essent, tamē de tāto hoste triumphauerūt. Job 41. Non est potestas super terrā que cōparetur ei, factū est vt nullū timeret. Nos sum⁹ vt locustę, hostes nostros gigantes. Aug. in lib. Conf. Quāto, inquit, maius periculū fuerit p̄tulerūt, tāto est gaudiū maius in triūpho. Sic est in nauigātib⁹. Nā post pericula & misericordias naufragij, exultāt nimis quoniam nā timuerūt nimis. ¶ De gloria futura dicit Aug. in li. de Ciuitate Dei, Quāta erit felicitas, vbi nullū erit malū, nullū latēbit malum: vacabitur Dei laudibus, qui erit omnia in omnibus. Nec quid aliud agatur, vbi nec vlla desidia cessabitur, nec vlla indigentia laborabitur. Nescio. Itē in eodē: Vera ibi gloria erit, nec laudātis errore q̄sq̄, nec adulatione laudabitur. Verus

nor qui nulli negabitur digno, nulli deferetur indigno: sed nec ad eum ambiet vllas indignus. Vera pax, vbi nihil aduersi nec à seipso, nec ab aliquo patierur. Præmiū virtutis erit ipse qui virtutē dedit: eique seipsum, qui melius, & maius nihil esse posset, promittit. Ipse finis erit desideriorum nostrorū qui sine fine videbitur, sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur. Idē in codē: In illa ciuitate magnū bonū in se videbit, quod nulli superiori nullus inferior inuidebit: sicut nūc nō inuident archangelis angeli ceteri, tanquā nollet vnusquisque esse quod non accepit, quum nec in corpore vult oculos esse qui est digitus: Idē: Ibi vacabimus & videbimus, videbimus & amabimus, amabimus & laudabimus. Ecce quid erit in fine sine fine. Nā quis alius noster est finis, nisi peruenire ad regnū cuius nullus est finis? Itē Aug. loquens de summo bono: Qui hoc bono fruetur, quid erit illi, & quid nō erit? Erit quicquid volet: quicquid nolet nō erit. Item Ber. loquēs de caelesti ciuitate: O ciuitas caelestis, māsto secura, patria continens totum quod delectat, populus sine murmure, incolæ quieti, homines nullam habentes indigentiam. O quam gloriosa dicta sunt de te Ciuitas Dei.

Quod gaudium futurum differt à presenti in multis.

Et notandū q̄ gaudium futurum à præsentī differt in hoc, q̄ ipsum est plenū gaudiū & perfectum. Io. 16. Petite & accipietis, ut gaudiū vestrū sit plenū. 1. Cor. 13. Cū venerit q̄ perfectum est, euacuetur quod ex parte est. Itē gaudium futurum est securū. Aug. in lib. de moribus ecclesiæ: Summū bonū tale esse debet q̄ non amittat homo inuitus: quippe nemo potest confidere de tali bono q̄ sibi eripi posse sentit: etiam si retinere illud amplectique voluerit: quisquis enim de bono quo fruetur nō cōfidit, in tanto timore amittēdi beat⁹ esse quis potest? Itē gaudiū futurū est purū gaudiū, cū hic dolore risus misceatur. Pro. 14. Esa. 25. Aufert Dominus omnē lacrymā &c. Hęc tria insinuatur Esa. 25. Vbi sic legitur: Faciet Domin⁹ exercituū omnibus populis in mōte hoc conuiuū pinguiū, conuiuū vindemiæ pinguiū medullatorum, vindemiæ defecata. In pinguedine, intellige plenitudinē: in medulla, securitatē quā intra ossa absconditur: in defecatione, puritatē. Cōuiuū illud est cœna magna de qua legitur Luca 14. quā Deus pater ab æterno præparauit: Filius verō secula addidit: gaudiū scilicet, q̄ erit in aspectu humanæ naturæ quā assumpsit: Spiritus sanctus pigmenta suauitatis ministrat: Ipse est fluuus nectare⁹ Ictificās ciuitatē Dei. Ps. Torrete voluptatis riuq̄ potabis eos. Sola inuitatio huius cœnæ beatū reddit.

Apocal. 19. Beati qui ad cœnā nuptiarū Agni vocati sunt. In hac cœna est vnum ferculū q̄ solū sufficeret. Io. 14. Domine ostende nobis patre, & sufficit nobis. Solus odor huius cœnæ quæ datur sanctis presentiri, plus valet quàm totum gaudium mundanum.

¶ De triplici materia gaudij electorum, & xij. cognitionibus inter illis per xij. stellas corona mulieris in Apocalypsi.

Item notandum quòd triplex materia illius gaudij intimatur nobis. Num. 13. in fructibus illis quos attulerunt exploratores in terra promissionis, qui fuerunt ficus, vua, & malogranata. In hac dulcedinē deitatis intellige. Prouer. 17. Qui seruat ficū, comedet fructus eius: & qui custos est Domini sui, glorificabitur. Vua, Christi humanitatē in torculari crucis expressam. In malogranatis, sanctorū ordinatā societate. Ordinatē enim se habent grana in malogranato. Itē Apoc. 12. insinuatur nobis gaudium in corona xij. stellarū, quæ erat in capite mulieris. Duodecim stelle sunt xij. cognitiones quæ electos latificabūt: tres pertinet ad Patrē, & Filiū, & Spiritum sanctū, & nouē ad nouē cœnes beatorū spiritū. Vel has xij. stellas intellige tres doctores, scilicet Dei visionem, eiusdē dilectionē, & boni excellentissimi vel arduissimi cōprehensionē, quæ cōprehensio gloriosissima est: & quatuor doctores corporis, scilicet claritatē vel potius puritatem, simplicitatē, subtilitatem, agilitatem, impassibilitatem, & fortitudinem quinque sensuum. Secundum quosdam tertia dos autem est delectatio quæ est effectus visionis, & amoris.

¶ De diuersitatibus spei, quæ detestabilis est ex quatuor, & cōmuniabilis ex tribus. CAPVT VI.

Notandum est ergo quòd est spes detestabilis, & est spes inmedabilis. Spes detestabilis quadruplex est. Prima est mendax. Secunda, presumptuosa. Tertia est vana. Quarta, mendax & falsa. Prima est, quæ Deum ideo offendit, quia de magnitudine misericordie eius confidit. Vnde Ber. in sermo. Est infidelis fiducia solius vtiq; maledictionis capax, quā videlicet in spe speramus. Hac peccat in bonitatē Dei Ro. 2. An diuitias bonitatis eius, & patientie & longanimitatis cōtemnis? Secunda est quæ quis sperat se facturū quū voluerit quæ vires eius excedit, ut aliquis præsumit se cōuersurū à malis suis quū voluerit. Eccl. 19. Repromissio nequissima multos perdidit. Spes vana est, quæ fiducia ponenda in creatore, in creatura ponitur. De quo reprobate supra, 5. c. in eo tracta. Esa. 55. Cōfident in nihili. Spes falsa est, quum quis sperat quod futurum nō est: ut quum quis promittit sibi longam vitā, qui citò moriturus est, ut ille cui dicitur